

Ю.С. Тимофєєва, магістр, м. Харків, НТУ «ХП»

МЕТОДИ ОЦІНКИ ВИНИКНЕННЯ ЗАГРОЗИ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Інституційну сутність терміну «банкрутство» визначено у Законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» № 2343-ХІІ від 14.05.1992, у якому зазначено, що банкрутство - визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури [1]. Отже, банкрутство підприємства є загрозою для економічної безпеки самої організації, певної галузі промисловості та держави в цілому.

Для того, щоб уникнути небажаних наслідків необхідно заздалегідь відстежувати фінансовий стан підприємства, аналізувати симптоми прояву факторів, які становлять загрозу його життєздатності, такі, як підвищення

частки позикових коштів в структурі його капіталу, що призводить до можливого невиконання вимог кредиторів; зростання витрат на виробництво та реалізацію; низька кваліфікація управлінського персоналу та виконавців; помилки у визначенні ринків збуту, неритмічність виробництва; тощо [2].

Для завчасного передбачення кризового стану та загрози банкрутства підприємства існують кількісні та якісні методики оцінки неплатоспроможності.

Кількісні методи мають багато вад, а саме використання великої кількості фінансових коефіцієнтів, що досягає кілька десятків, відсутність градації показників за ступенем їхньої важливості, тому ухвалення будь-якого рішення на основі застосування цих методик може бути недостатньо обґрунтованим. Якісні методики носять, з нашої точки зору, суб'єктивний характер.

На даний момент часу існують різноманітні зарубіжні оцінки виникнення загрози банкрутства, такі, як двофакторна та п'ятифакторна моделі Альтмана, Модель Дж. Лего, Модель Фулмера, Модель Таффлера, тощо.

Але їх використання у нашій країні не є досить доцільним, адже існує багато розбіжностей у веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності, у законодавчій базі, у структурі галузей промисловості, тощо. У зв'язку з чим були запропоновані різні способи адаптації «імпортних» моделей до вітчизняних господарських умов, зокрема «Z-рахунку» Е. Альтмана і двофакторної математичної моделі. Також рекомендується до використання дискримінантна функція із шістьма змінними О. Терещенка, однак і дана методика не є досконалою і має свої недоліки: відсутність поглибленої класифікації стійкості фінансового стану (існує лише – задовільний та незадовільний фінансовий стан); отримання значень в границях від -0,9 до 0,9 зобов'язує проводити додатковий аналіз для ідентифікації стійкості фінансового стану [3].

Беручи до уваги все вище сказане, можна зауважити, що теоретичні

засади банкрутства та його прогнозування є досі нерозкритими у нашій країні, але саме явище присутнє, адже, наприклад, лише на 01.05.11 було порушено справу з банкрутства стосовно 14265 підприємств різних форм власності [4].

Отже, необхідно проводити подальші дослідження, які передбачають розробку методичних підходів, що базуються на адаптаційних моделях прогнозування та застосування превентивних заходів антикризового управління, наприклад, генетичних алгоритмах, прикладних моделях теорії хаосу та інших.

Список літератури: 1. Законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» № 2343-ХІІ від 14.05.1992; 2. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. — Вид. 2-ге, перероб. та доп. — К.: КНЕУ, 2000.— 528 с, іл.; 3. Лепейко Т.І., Доценко Т.О. Аналіз сучасних методик прогнозування ймовірності банкрутства підприємств 31.03.2011; 4. Сайт Державного Департаменту з питань банкрутства [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.sdb.gov.ua/>